

A photograph of two women with long, wavy hair embracing each other from behind in a grassy field. The woman in the foreground has long, light-colored hair and is wearing a brown jacket. The woman behind her has long, dark hair and is wearing a red top. The background is a soft-focus landscape with trees and a bright sky, suggesting a sunny day.

**KONVENCIJA
VIJEĆA EUROPE
O SPREČAVANJU
I BORBI PROTIV NASILJA
NAD ŽENAMA I NASILJA
U OBITELJI**

Istambulka
Konvencija

SIGURNA OD STRAHA
SIGURNA OD
NASILJA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

KOJA JE SVRHA KONVENCIJE?

■ Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji najdalekosežniji je međunarodni ugovor koji se bavi tom ozbiljnom povredom ljudskih prava. Cilj joj je postići nulti stupanj tolerancije prema takvom nasilju te predstavlja veliki korak naprijed prema sigurnijoj Europi i prostoru izvan nje.

■ Sprečavanje nasilja, zaštita žrtava i kazneni progon počinitelja glavne su značajke konvencije. Ona također nastoji izmijeniti srca i mentalne sklopove pojedinaca pozivajući članove društva, posebice muškarce i dječake, da promijene svoje stavove. Ona je u biti obnovljeni poziv na veću ravnopravnost muškaraca i žena, jer je nasilje nad ženama duboko ukorijenjeno u neravnopravnosti muškaraca i žena u društvu te se opetovano ponavlja uz pomoć kulture tolerancije i nijekanja.

PREDVODNIČKE ZNAČAJKE KONVENCIJE

■ Ona prepoznaje nasilje nad ženama kao povredu ljudskih prava i oblik diskriminacije. To znači da se države smatraju odgovornima ako odgovarajuće ne odgovore na takvo nasilje.

■ Ona je prvi međunarodni ugovor koji sadrži definiciju roda. To znači kako je sada prepoznato da žene i muškarci nisu samo biološki žensko ili muško, već da postoji i društveno oblikovana kategorija roda koja ženama i muškarcima dodjeljuje njihove specifične uloge i ponašanja. Istraživanje je pokazalo kako određene uloge i ponašanja mogu doprinijeti stavu da je nasilje nad ženama prihvatljivo.

■ Ona kriminalizira djela kao što su sakaćenje ženskih spolnih organa, prisilni brak, prisilni pobačaj i prisilna sterilizacija. To znači da će države, po prvi puta, imati obvezu unijeti ta teška djela u svoje pravne sustave.

■ Ona poziva na uključivanje svih mjerodavnih državnih agencija i službi kako bi se s nasiljem nad ženama i nasiljem u obitelji nosili na koordiniran način. To znači da agencije i nevladine organizacije ne bi trebale djelovati same, već bi trebale izraditi protokole za suradnju.

ŠTO KONVENCIJA ZAHTIJEVA DA DRŽAVE UČINE?

PREVENCIJA

- ▶ promijeniti stavove, rodne uloge i stereotipe koji čine nasilje nad ženama prihvatljivim;
- ▶ obučiti stručne osobe koji rade sa žrtvama;
- ▶ povećati razinu svijesti o različitim oblicima nasilja i njihovoj traumatizirajućoj prirodi;
- ▶ uključiti nastavne materijale o pitanjima ravnopravnosti u nastavni plan i program na svim razinama obrazovanja;
- ▶ surađivati s nevladinim organizacijama, medijima i privatnim sektorom kako bi se doprlo do javnosti.

ZAŠTITA

- ▶ pobrinuti se da se u središtu svih mjera nalaze potrebe i sigurnost žrtava;
- ▶ uspostaviti specijalizirane službe za potporu koje pružaju medicinsku pomoć kao i psihološko i pravno savjetovanje žrtvama i njihovoj djeci;
- ▶ otvoriti dovoljan broj skloništa i uvesti besplatne telefonske linije za pomoć koje su otvorene 24 sata.

KAZNENI PROGON

- ▶ pobrinuti se da se nasilje nad ženama kriminalizira i odgovarajuće kazni;
- ▶ pobrinuti se da izgovori koji imaju osnovu u kulturi, običajima, vjeri ili takozvanoj „časti“ budu neprihvatljivi za bilo koje djelo nasilja;
- ▶ pobrinuti se da žrtve imaju pristup posebnim zaštitnim mjerama tijekom istrage i sudskoga postupka;
- ▶ pobrinuti se da agencije za prisilno izvršenje zakona trenutno odgovore na pozive za pomoć i da na odgovarajući način upravljaju opasnim situacijama.

INTEGRIRANE POLITIKE

- ▶ pobrinuti se da sve navedene mjere čine dio sveobuhvatnog i koordiniranog skupa politika te nude holistički odgovor na nasilje nad ženama i nasilje u obitelji.

TKO JE OBUHVAĆEN KONVENCIJOM?

■ Konvencija obuhvaća sve žene i djevojke, iz svih pozadina, bez obzira na njihovu dob, rasu, vjeru, socijalno podrijetlo, migrantski status ili seksualnu orijentaciju. Konvencija prepoznaje kako postoje skupine žena i djevojaka koje su često izložene većem riziku od nasilja i države se trebaju pobrinuti da se vodi računa o njihovim posebnim potrebama. Države se također potiče da primjene konvenciju na druge žrtve nasilja u obitelji kao što su muškarci, djeca i starije osobe.

ŠTO KONVENCIJA KRIMINALIZIRA?

■ Konvencija zahtijeva da države stranke kriminaliziraju ili na drugi način sankcioniraju slijedeća ponašanja:

- ▶ nasilje u obitelji (tjelesno, seksualno, psihološko ili ekonomsko nasilje);
- ▶ uhođenje;
- ▶ seksualno nasilje, uključujući silovanje;
- ▶ seksualno uznemiravanje;
- ▶ prisilni brak;
- ▶ sakaćenje ženskih spolnih organa;
- ▶ prisilni pobačaj i prisilnu sterilizaciju.

■ Time se šalje jasna poruka da nasilje nad ženama i nasilje u obitelji nisu privatna stvar. Upravo suprotno: kako bi se naglasio osobito traumatizirajući učinak zločina unutar obitelji, može se izreći teža kazna počinitelju kada je žrtva supruga ili suprug, partner ili član obitelji.

KAKO SE PRATI PROVEDBA KONVENCIJE?

— Konvencija uspostavlja mehanizam za praćenje u svrhu procjene koliko dobro su njene odredbe zaživjele u praksi. Taj se mehanizam za praćenje sastoji od dva stupa: jedan je *Skupina stručnih osoba za djelovanje protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* (GREVIO), neovisno stručno tijelo a drugi je *Odbor stranaka*, političko tijelo koje se sastoji od službenih predstavnika država stranaka Konvencije. Njihovi nalazi i mišljenja pomoći će osigurati da se države pridržavaju konvencije i jamči njenu dugoročnu djelotvornost.

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int

HRV

www.coe.int

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Ima 47 država članica od kojih su 28 članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije i vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE